

Množiny a operace s nimi

Autor: Mgr. Jaromír JUŘEK

Kopírování a jakékoliv další využití výukového materiálu je povoleno pouze s uvedením odkazu na www.jarjurek.cz.

1. Množiny a operace s nimi

Co je množina

Množinovými pojmy vyjadřujeme matematické úvahy o skupinách (souhrnech, souborech, oborech) osob, věcí i abstraktních věcí. Společné vlastnosti skupin, oborů, útvarů, souhrnů vyjadřujeme v matematice pomocí základních množinových pojmů:

Skupina, organizace, obor, útvar - **množina**

Část skupiny, dílčí organizace, podobor, část útvaru - **podmnožina**

Být členem organizace, patří do skupiny, náležet do oboru, patřit do útvaru - **být prvkem množiny**

Skupina bez členů, útvar neobsahující žádný bod, prázdný obor - **prázdná množina**

Množinu lze zadat:

- výčtem prvků - př. $A = \{1; 3; 5; 7\}$
- pomocí charakteristické vlastnosti - př. $B = \{x \in \mathbb{N}; x \leq 8\}$

Inkluze a rovnost množin:

- inkluzi množiny A v množině B zapisujeme $A \subset B$ (čteme též "Množina A je podmnožinou množin B")
- rovnost množin zapisujeme $A = B$

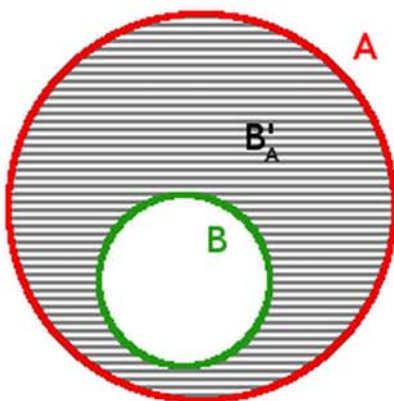
Každá množina je i podmnožinou sama sebe.

Každá prázdná množina je podmnožinou každé množiny.

Pozn.: Platí, že $A \subset B$, jestliže pro každý prvek množiny A platí, že je zároveň i prvkem množiny B.

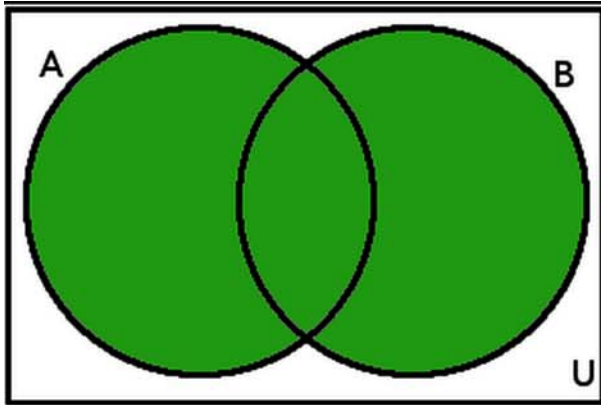
Platí, že $A = B$, jestliže pro každý prvek množiny A platí, že je i prvkem množiny B a zároveň pro každý prvek množiny B platí, že je i prvkem množiny A.

Doplňěk množiny:

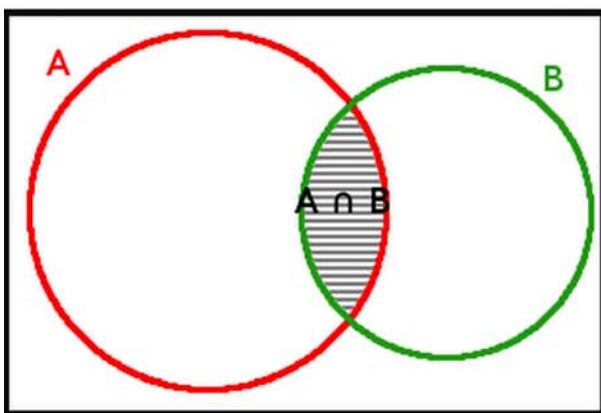
Jsou-li A, B dvě množiny, pro které platí $B \subset A$, pak existuje množina všech prvků množiny A obsahující prvky, které nepatří do B. Tuto množinu nazveme **doplňkem množiny B v množině A** (označujeme B'_A).

Sjednocení množin:

Jsou dány množiny A , B , přičemž $A \neq B$. Množinu všech prvků, které obsahují prvky aspoň jedné z množin A , B nazveme **sjednocení množin A , B** . Zapisujeme $A \cup B$.

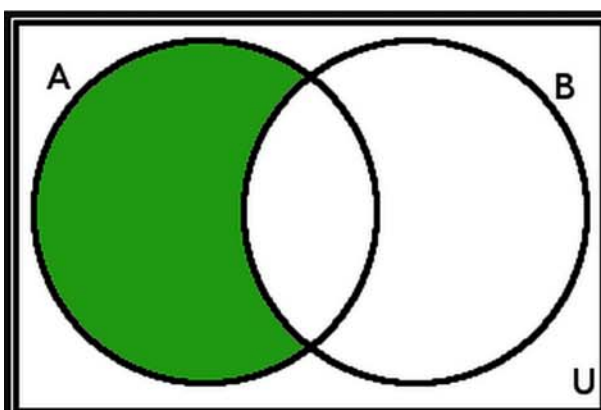
Průnik množin:

Množinu všech prvků, které patří do množiny A a zároveň i do množiny B , nazýváme **průnik množin A , B** . Zapisujeme $A \cap B$.

Množiny, které nemají společné prvky, nazýváme **disjunktní množiny**.

Rozdíl množin:

Jsou dány množiny A , B , přičemž $A \neq B$. Množinu všech prvků, které patří do množiny A , ale nepatří do množiny B , nazveme **rozdíl množin**.

Zapisujeme $A \setminus B$.

Množinové operace často znázorňujeme Vennovými diagramy.

2. Množiny - procvičovací příklady

1. Jsou dány množiny $X = \{x \in \mathbf{N}; x \leq 6\}$, $Y = \{x \in \mathbf{Z}; -2 \leq x < 4\}$. Určete $X \cap Y$.

4754

OK $X \cap Y = \{1; 2; 3\}$

2. Vypiš všechny podmnožiny množiny $L = \{-3; 2/7; \sqrt{5}\}$.

4734

OK $L_1 = \{\}$, $L_2 = \{-3\}$, $L_3 = \{2/7\}$, $L_4 = \{\sqrt{5}\}$, $L_5 = \{-3; 2/7\}$, $L_6 = \{-3; \sqrt{5}\}$, $L_7 = \{2/7; \sqrt{5}\}$, $L_8 = \{-3; 2/7; \sqrt{5}\}$,

3. Jsou dány množiny $C = \{-4; -3; -2; 0; 2; 3\}$, $D = \{x \in \mathbf{N}; x \leq 3\}$. Platí $D \subset C$?

4707

OK Ne

4. Jsou dány množiny $A = \{x \in \mathbf{Z}; x^2 < 10\}$, $B = \{x \in \mathbf{N}; 3 \mid x \wedge |x| < 13\}$, $C = \{1; 2; 3\}$. Určete výčtem prvků $A \cap B$.

4735

Pozn.: $3 \mid x$ znamená, že číslo x lze dělit třemi.

OK $A \cap B = \{3\}$

5. Jsou dány množiny $A = \{x \in \mathbf{Z}; x^2 < 10\}$, $B = \{x \in \mathbf{N}; 3 \mid x \wedge |x| < 13\}$, $C = \{1; 2; 3\}$. Určete výčtem prvků $A \cup B$.

4736

Pozn.: $3 \mid x$ znamená, že číslo x lze dělit třemi.

OK $A \cup B = \{-3; -2; -1; 0; 1; 2; 3; 6; 12\}$

6. Jsou dány množiny $C = \{-4; -3; -2; 0; 2; 3\}$, $D = \{x \in \mathbf{N}; x \leq 3\}$. Určete množinu $A = C \setminus D$.

4710

OK $A = \{-4; -3; -2; 0\}$

7. Jsou dány množiny $C = \{-4; -3; -2; 0; 2; 3\}$, $D = \{x \in \mathbf{N}; x \leq 3\}$. Určete množinu $A = D \setminus C$.

4711

OK $A = \{1\}$

8. Danou množinu zapište výčtem prvků nebo pomocí intervalů:

4701

$A = \{x \in \mathbf{Z}; -2 < x \leq 2\}$

OK $A = \{-1; 0; 1; 2\}$

 Obsah

 1. Množiny a operace s nimi	2
 2. Množiny - procvičovací příklady	4